

ONDERWERP

Memo status en vervolg ecologie traject Bloemendal fase 1

PROJECTNUMMER

C05062.000205.1120

DATUM

26 september 2019

ONZE REFERENTIE

084024290 A

VAN

Folkert Volbeda

AAN

Gemeente Barneveld

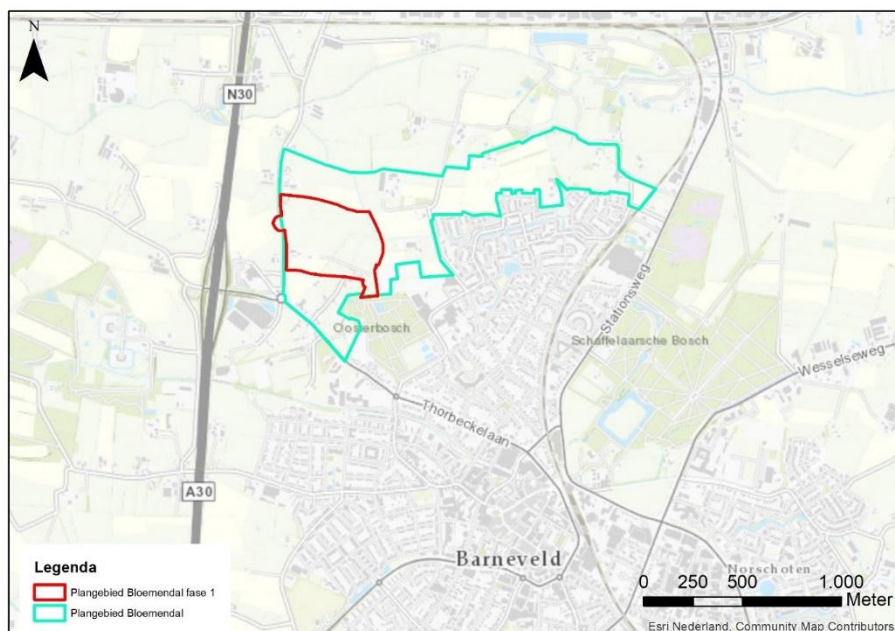
KOPIE AAN

Herman Bouman

In het kader van de ontwikkeling en realisatie van de nieuwbouwwijk Bloemendal fase 1 in Barneveld is een onderzoekstraject vanuit Ecologie gestart. Sinds de start zijn enkele ecologische rapportages reeds opgeleverd maar er lopen ook nog ecologische onderzoekstrajecten en een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Deze memo dient als een samenvattende rapportage met daarin de huidige status en tussentijdse resultaten rondom het reeds uitgevoerde ecologisch onderzoek en de nog noodzakelijke vervolgstappen.

Inleiding

Bloemendal fase 1 is het eerste gebied dat ontwikkelend zal worden van het overkoepelende plan Bloemendal (zie Figuur 1). Na het afronden van de werkzaamheden van Bloemendal fase 1 is een nieuwe woonwijk ontstaan. De woonwijk krijgt een robuuste groene inrichting waarbij bestaande groenstructuren (zoals houtsingels) zoveel mogelijk behouden blijven of anders worden vervangen. Daarnaast worden aanvullende groenstructuren aangelegd en wordt in het ontwerp van de huizen rekening gehouden met gebouwbewonende soorten als huismus, vleermuis en gierzwaluw.

Figuur 1. Locatie plangebied Bloemendal (blauwe contour) en plangebied Bloemendal fase 1 (rode contour) ten opzichte van omgeving Barneveld.

Start ecologische onderzoeken

In het kader van de Wet natuurbescherming is Arcadis door de gemeente gevraagd om vanuit ecologie de benodigde onderzoeken uit te voeren. Hiervoor is in begin 2016 allereerst een natuurtoets uitgevoerd om de mogelijke natuurwaarden in het gebied te inventariseren (Arcadis, 2016a). Hieruit kwam naar voren dat vervolgonderzoek noodzakelijk was voor:

- Huismus
- Steenuil
- Kerkuil
- Vleermuizen
- Boom- en steenmarter.

Naar aanleiding van deze Natuurtoets is eind 2016 allereerst een memo geschreven in het kader van boommarters (Arcadis 2016b). Hieruit kwam naar voren dat in het plangebied geen verblijfplaatsen van boommarter aanwezig zijn, maar wel verwacht kunnen worden in het aanliggende Oosterbos. Gezien het belang om boskernen en leefgebied van boommarters met elkaar te verbinden is daarom voorgesteld om een corridor in het ontwerp van de woonwijk op te nemen (zie Figuur 2a). Deze corridor is door de Gemeente Barneveld door middel van een groen-blauwe randzone in de woonwijk ingepast (zie rode kader in Figuur 2b). Daarnaast dient de verbinding met de leefgebieden in het westen worden behouden en indien mogelijk te worden versterkt.

Figuur 2.a (links) twee potentiële routes om een corridor aan te leggen tussen het Oosterbos en de directe omgeving (Arcadis, 2016b). 2b. (rechts) inpassing van een groen-blauwe randzone in de woonwijk.

Naast de ontwerpinpassing voor boommarter, is in 2018 gestart met het uitvoeren van soortgericht onderzoek naar de overige soorten (huismus, steenuil, kerkuil, steenmarter en vleermuizen). In 2018 zijn in het kader hiervan eerste inventarisatierondes door een ecoloog van Arcadis uitgevoerd. Echter, doordat er geen toestemming was voor betreding van alle particuliere percelen kon in grote delen van het plangebied enkel van de openbare weg geïnventariseerd worden. Enkel de woning met schuren aan de Nijkerkerweg 120 kon volledig worden geïnventariseerd.

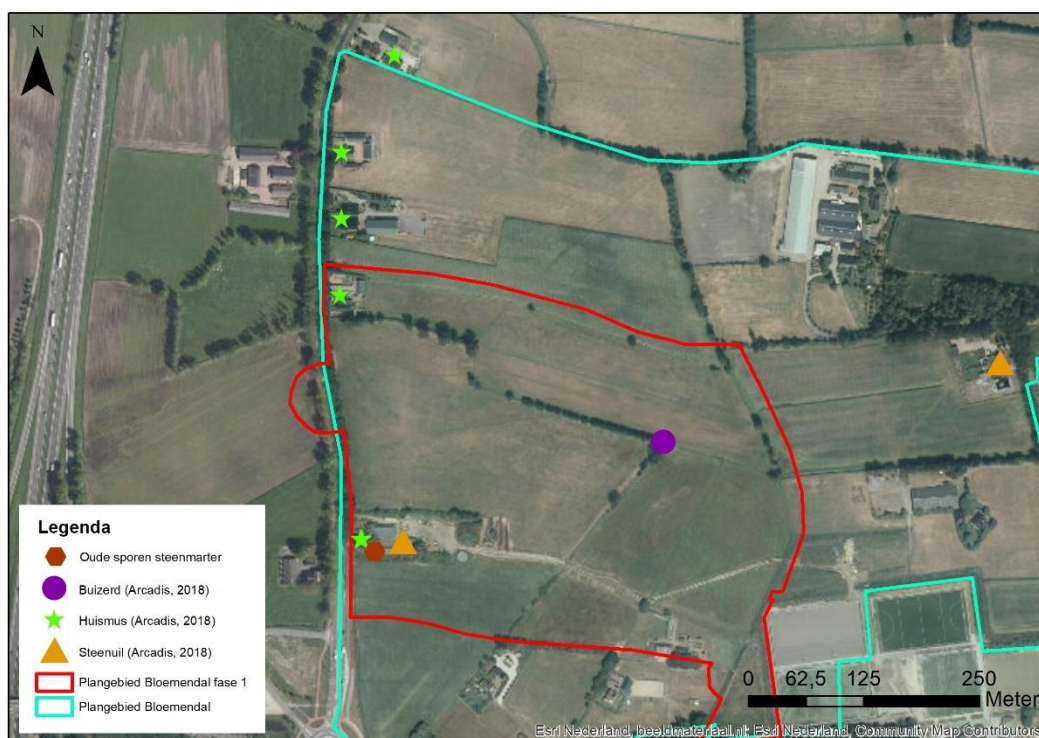
Uit dit onderzoek kwam naar voren dat er in het plangebied van Bloemendal Fase 1 sprake was van een broedende buizerd in een houtsingel ten noordoosten van de Nijkerkerweg 120.

Daarnaast zijn in de schuur achter de boerderij aan de Nijkerkerweg 120 uitwerpselen van steenuil aangetroffen en oude uitwerpselen van steenmarter. Van steenmarter zijn verder geen verse andere sporen aangetroffen die duiden op een vast territorium in het plangebied van Bloemendal fase 1. Wel is het van belang dat bij de ontwikkeling van toekomstige delen van Bloemendal de schuren geïnventariseerd worden op aanwezigheid van steenmarter.

Aanwezigheid van huismus en nesten van huiszwaluw konden vanaf de openbare weg bij de Nijkerkerweg 124 worden vastgesteld. Gedurende dit onderzoek is ook al vastgesteld dat in de toekomstige delen van Bloemendal een steenuil territorium en huismussen aanwezig zijn.

Er zijn van gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis of laatvlieger geen verblijffuncties in het gebied vastgesteld. De houtsingels worden zeer waarschijnlijk gebruikt als vliegroutes maar deze blijven in het ontwerp en realisatie van de woonwijk behouden.

Doordat tot voor kort niet alle particuliere percelen bezocht konden worden is er nog geen compleet beeld van de te onderzoeken soortgroepen in het plangebied. Inmiddels is deze toestemming gegeven en zal het soortgericht onderzoek in samenspraak met de gemeente hervat kunnen worden (zie onderstaande paragraaf Vervolgstappen).

Figuur 3. Voorlopige resultaten soortgericht onderzoek

Effecten op aanwezige soorten

Door de realisatie van de groen/blauwe randzone in het oosten van de te realiseren wijk wordt voor eventueel aanwezige boommarsters in het Oosterbos een corridor gerealiseerd met noordelijk gelegen habitat (Figuur 2b). Hierdoor zijn negatieve effecten op boommarster uitgesloten.

Hoewel de houtsingel waar het buizerdnest aanwezig is grotendeels behouden blijft (CIV-800043-VO Bloemendal-A0 V1), zal door de ontwikkeling van de woonwijk de nestlocatie ongeschikt worden, gezien de tijdelijke en permanente verstoring dichtbij het nest. Hierdoor zijn negatieve effecten op buizerd niet uitgesloten.

Door de realisatie van Bloemendal fase 1 zal de broedplaats en het omliggend territorium van de hier aanwezige steenuil ongeschikt worden. Dit veroorzaakt negatieve effecten op het paar steenuilen en is daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb. Om de realisatie van fase 1 uit te kunnen voeren dient een ontheffingsprocedure Wnb worden doorlopen. Nadat de procedure positief is doorlopen, de ontheffing is verleend en compensatiemaatregelen onder voorwaarden zijn uitgevoerd kan worden gestart met de realisatie.

In de bebouwing aan de Nijkerkerweg 120 en 124 bevindt zich leefgebied van huismussen. De bebouwing aan de Nijkerkerweg 120 zal op den duur worden gesloopt. De wijk zal echter natuurinclusief worden ontworpen en gerealiseerd, waarbij in de woningen verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten (huismus, gierzwaluw en vleermuizen) worden gecreëerd en de openbare ruimte wordt aangelegd met insectvriendelijke vegetatie (zoals kruiden- en bloemrijk grasland) en besdragende struiken. Hiervoor is de Memo Natuurvriendelijk bouwen en inrichten van Bloemendal opgesteld (Arcadis, 2019). In deze memo zijn maatregelen opgenomen waarmee de

woningen en openbare ruimte natuurinclusief te ontwerpen en bouwen. Hierbij kan gedacht worden aan het inbouwen van huismus-, gierzwaluw- en vleermuiskasten, maar ook aan het plaatsen van inheemse besdragende struiken. De gemeente heeft ook gevraagd om maatregelen voor oeverzwaluw in deze memo op te nemen. In het kader van huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuizen zijn daarnaast impressie plaatsingsplannen opgesteld die in het verdere ontwerp van de woningen en de wijk worden gebruikt (zie Figuur 4 en Figuur 5). Hierdoor ontstaat in de nieuwe situatie voor deze soorten een ecologisch gezien geschikter landschap dan dat nu het geval is en zijn permanent negatieve effecten op huismussen uitgesloten. Tijdelijke negatieve effecten als gevolg van verstoring door de werkzaamheden zijn niet uitgesloten.

Figuur 4. Impressie van een plaatsingsplan voor huismus, gierzwaluw en huiszwaluw in het kader van Bloemendal fase 1

Figuur 5. Impressie van een plaatsingsplan voor vleermuizen in het kader van Bloemendal fase 1

Start mitigatieopgave

Zoals hiervoor beschreven is er op basis van de voorlopige resultaten sprake van negatieve effecten op steenuil en buizerd en tijdelijk negatieve effecten op huismus. Met deze resultaten is alvast gestart met het bepalen en uitvoeren van de mitigatie opgave in het kader van buizerd, steenuil en gebouwbewonende soorten.

Op 29 april 2019 zijn in het zuidoostelijk gelegen landgoed Klein Bylaer in samenspraak met Geldersch Landschap & Kasteelen en de gemeente drie buizerdmanden in daarvoor geschikt bomen geplaatst (zie Figuur 6). Hiermee zijn in de omgeving van het te verdwijnen buizerdhorst alternatieve broedgelegenheden gerealiseerd. De daadwerkelijke kap van de huidige nestboom kan pas worden uitgevoerd wanneer hiervoor positief (verleend) een ontheffingsprocedure is doorlopen.

Voor steenuil is, gezien de meerdere ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van Barneveld en het nog schaarse kleinschalige cultuurlandschap, allereerst een landschappelijke analyse uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat, na de toestemmingsprocedure met bewoners, slechts één locatie qua habitat volstond om zonder aanvullende maatregelen een steenuilkast (type UK ST 01) te plaatsen. Deze kast is op 3 juni 2019 aan de Esweg 26 geplaatst (zie Figuur 7). Een andere potentiële locatie is gevonden aan de Dronkelaarseweg 4 (zie Figuur 8). Op deze locatie volstond het echter niet om enkel een kast te plaatsen, gezien het open landschap. Op moment van schrijven wordt daarom in samenspraak met bewoners en gemeente door Arcadis een inrichtingsplan opgesteld om ook deze locatie geschikt te maken voor steenuil. Hierbij kan gedacht worden aan de realisatie van een boomgaard, kleinschalig begraasd kruidenrijk grasland en de aanleg van laagblijvende houtsingels. Na de plaatsing van deze kast en inrichting van het gebied zal daarmee voldaan zijn aan het wettelijk vereiste mitigatieopgave van twee kasten per territorium (BIJ12, 2017).

De tijdelijke negatieve effecten op huismussen als gevolg van verstoring door de werkzaamheden zijn te mitigeren door de sloopwerkzaamheden rond de Nijkerkerweg 120 buiten het broedseizoen van huismus uit te voeren, deze loopt van maart tot en met september. Daarnaast dient de sloop pas aan te vangen als de rest van de wijk is ingericht en dan met name de groen-inrichting, zodat er vervangend leefgebied aanwezig is.

Figuur 6. Locatie buizerdmanden aan de rand van landgoed Klein Bylaer.

Figuur 7. Locatie van de geplaatste steenuilkast aan de Esweg 26.

Figuur 8. Indicatieve locatie voor de te plaatsen steenuilkast aan de Dronkelaarseweg 4 in combinatie met aanvullende inrichtingsmaatregelen.

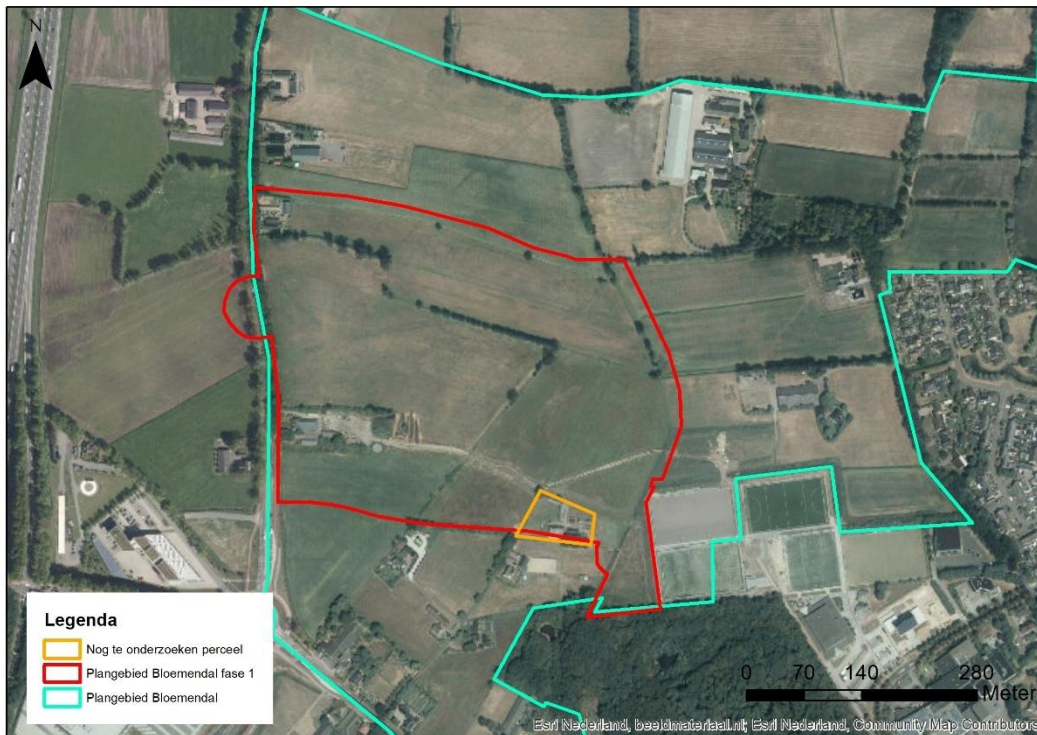
Conclusie en vervolgstappen

Op het moment van opstellen van deze memo is de mitigatieopgave voor buizerd door het plaatsen van de drie manden afgerond. Voor steenuil is een nestkast geplaatst en wordt voor de tweede locatie gewerkt aan een inrichtingsplan. Zodra dit is afgerond en deze tweede kast is geplaatst zal ontheffing Wnb worden aangevraagd voor het buizerd- en steenuilnest dat verloren gaat als gevolg van de ontwikkeling van de woonwijk. Als de ontheffing is verleend en de compensatie conform de gestelde voorwaarden uit de ontheffing zijn uitgevoerd kan de realisatie van fase 1 worden voortgezet.

Aansluitend hieraan zal met de toestemming van de bewoners het soortgericht onderzoek naar huismus, vleermuizen, steenmarter, steen- en kerkuil afgerond kunnen worden. Het nog te onderzoeken perceel betreft hier het perceel aan de Nieuw Burgelaarseweg 12 (zie Figuur 9).

Daarnaast is het van belang om komend jaar (2020) te starten met de ecologische onderzoeken in de rest van de woonwijk Bloemendal. Het onderzoek heeft zich tot nu toe beperkt tot de gemeentegrond die openbaar toegankelijk waren. Alle percelen die in privé-eigendom zijn dienen in 2020 onderzocht te worden op aanwezigheid van beschermde soorten en dient getoetst te zijn of er sprake is van ontheffingsplicht Wnb. Mocht daarnaast een MER-onderzoek noodzakelijk voor de verdere ontwikkeling van de woonwijk, dan kan de soortinventarisatie van het totale gebied hieraan gekoppeld worden.

Tot slot dient, met het eventueel uitlopen van procedures, rekening gehouden te worden met de actualiteit van veldgegevens van ecologie. Na drie jaar dienen deze gegevens te worden aangevuld met resultaten van nieuw uitgevoerd onderzoek.

Figuur 9. Nog te onderzoeken perceel aan de Nieuw Burgelaarseweg 12 in kader van Bloemendal fase 1 (oranje contour).

Referenties

- Arcadis, 2016a. Natuurtoets Barneveld-noord Gemeente Barneveld. d.d. 17 februari 2016 - 078814266 B.
- Memo advies boommarker Barneveld-Noord 1 december 2016
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil.
- Arcadis, 2019. Memo Natuurvriendelijk bouwen en inrichten van Bloemendal. d.d. 26 september 2019 - 084002385 A.